

Den ultimative guide TIL AT FLYTTE HJEMMEFRA

Det er et stort skridt at flyve fra reden, og der er mange overvejelser, du bør gøre dig både inden, under og efter flytningen. For at sikre dig den bedste oplevelse, har vi samlet en ultimativ guide til, hvordan du på bedste vis flytter hjemmefra første gang. Her rådgiver vi dig om alt fra de første økonomiske overvejelser og valg bolig, til nødvendige forsikringer, praktiske gøremål i forbindelse med flytningen og kommer med gode råd til dit nye liv som udeboende.

mikonomi

FIND DET BEDSTE LÅN TIL DEN BEDSTE PRIS!

INDEN DU FLYTTER

Overvej om du har råd til at flytte

Første skridt mod livet som udeboende er at gøre sig en række nødvendige økonomiske overvejelser, da det kan blive en bekostelig affære at flytte ud. For at være bedst muligt forberedt på at flytte hjemmefra, anbefaler vi dig derfor at begynde en opsparing i god tid.

Dette skyldes, at du først og fremmest skal forvente at betale et betydeligt depositum eller indskud til din kommende bolig. Hvis du vælger at leje, skal du betale et depositum på op mod tre måneders husleje, og eventuelt et par måneders forudbetalt husleje. Hvis du i stedet køber en ejer- eller andelslejlighed, ligger indskuddet typisk på 5-10% af salgsprisen.

Udover det, du skal betale for at overtage din nye bolig, skal du påregne udgifter til selve flytningen, eventuel maling eller anden istandsættelse af boligen, opstartsgebyrer til tv og internet, møbler og andre nødvendige ting til det nye hjem.

Hvad koster en bolig?

Når du skal overtage en bolig, skal du, som beskrevet ovenfor, betale et indskud eller depositum for at overtage boligen. Dertil kommer der de månedlige udgifter, der varierer meget afhængigt af dit forbrug og hvor i landet du vælger at flytte hen.

Afhængigt af om du lejer eller køber din første bolig, er der forskel på, hvor meget af den månedlige betaling, der består af ren husleje og af afbetalinger på et potentielt lån. Den månedlige ydelse eller husleje afhænger meget af, hvor i landet du vælger at bo.

Udover det, du betaler for selve boligen om måneden, kommer der udgifter til vand, el og varme. I nogle tilfælde vil en eller flere af disse være inkluderet i den månedlige ydelse, men det er langt fra altid tilfældet. Det kan være en god ide at spørge venner og familie, hvad de betaler. Så ved du nogenlunde, hvad du kan regne med at betale.

Læg et budget inden du flytter

For at vurdere, hvor meget du har råd til at betale for din kommende bolig, kan du med fordel lægge et budget. Med et detaljeret budget får du et retvisende overblik over din økonomi og kan se, hvor meget du har at gøre godt med hver måned. Så risikerer du ikke, at regningerne og huslejen ikke kan betales, og at du derfor må flytte hjem igen.

SÅDAN LÆGGER
DU *et budget*

dine månedlige INDTÆGTER

LØN

Lønindkomst / dagpenge kr.

Feriepenge kr.

Bonus / ekstraordinær løn kr.

OFFENTLIGE YDELSER

SU / kontanthjælp kr.

Boligstøtte kr.

Børnebidrag kr.

MÅNEDLIGE INDTÆGTER I ALT kr.

dine månedlige FASTE UDGIFTER

BOLIG

Husleje / boliglån kr.

Boligforening kr.

Skat / vedligeholdelse kr.

BOLIGFORBRUG

Vandforbrug kr.

Varmeforbrug kr.

Elforbrug kr.

BIL

Brændstof kr.

Afgifter kr.

Værksted kr.

Vejhjælp kr.

Parkering kr.

FORSIKRING

A-kasse / Fagforening kr.

Indboforsikring kr.

Ulykkesforsikring kr.

Bilforsikring kr.

Andre forsikringer kr.

MEDIER

Medielicens	<input type="text"/>	kr.
Internet	<input type="text"/>	kr.
Telefon	<input type="text"/>	kr.
Tv-pakke	<input type="text"/>	kr.

OPSPARING

Pension	<input type="text"/>	kr.
Boligopsparing	<input type="text"/>	kr.
Til udforudsete udgifter	<input type="text"/>	kr.
Anden opsparing	<input type="text"/>	kr.

LÅN (renter og afdrag)

SU-lån	<input type="text"/>	kr.
Forbrugslån	<input type="text"/>	kr.
Kreditkort / kassekredit	<input type="text"/>	kr.
Billån	<input type="text"/>	kr.

DIVERSE

Offentlig transport	<input type="text"/>	kr.
Sundhed	<input type="text"/>	kr.
Fritidsaktiviteter	<input type="text"/>	kr.
Udgifter til børn	<input type="text"/>	kr.

MÅNEDLIGE FASTE UDGIFTER I ALT kr.

dine månedlige VARIABLE UDGIFTER

HUSHOLDNING

Dagligvarer	<input type="text"/>	kr.
Take-away	<input type="text"/>	kr.
Kantine	<input type="text"/>	kr.

PERSONLIGT

Tøj / sko til voksne	<input type="text"/>	kr.
Tøj / sko til børn	<input type="text"/>	kr.
Personlig pleje	<input type="text"/>	kr.

FRITID

Ferier	<input type="text"/>	kr.
Underholdning	<input type="text"/>	kr.
Madoplevelser	<input type="text"/>	kr.
Kioskvarer	<input type="text"/>	kr.
Fritidsudstyr	<input type="text"/>	kr.

DIVERSE

Boligustyr / indretning	<input type="text"/>	kr.
Haveudstyr	<input type="text"/>	kr.
Elektronik	<input type="text"/>	kr.
Bøger / blade / aviser	<input type="text"/>	kr.
Gaver	<input type="text"/>	kr.

MÅNEDLIGE VARIABLE UDGIFTER I ALT kr.

Flere konti for bedre overblik

For at være sikker på, at du også holder dit budget, er det en god ide at oprette en separat lønkonto og budgetkonto. Hvis ikke du allerede har en lønkonto, anbefaler vi, at du opretter en, til de penge du tjener hver måned inklusiv SU, hvis du er studerende.

Dernæst anbefaler vi dig at oprette en budgetkonto. Hver måned overfører du et beløb fra din lønkonto til budgetkontoen, der skal dække dine faste udgifter. Ved at opdele dit forbrug på denne måde, er du sikker på at regningerne kan betales hver måned.

Det, du har tilbage på din lønkonto hver måned, efter de faste udgifter er overført til budgetkontoen, er dine lomme penge. Dette beløb skal dække diverse udgifter til mad, byture, tøj, rejser og diverse uforudsete udgifter. Af dit rådighedsbeløb, lomme pengene, anbefales det, at du lægger en smule til side til en opsparing hver måned.

FIND DEN RETTE BOLIG

Hvilken bolig passer til dig?

Når du har lagt et detaljeret budget, ved du, hvor meget din kommende bolig må koste dig. For at finde den rette bolig, er det dog vigtigt, at du gør dig nogle overvejelser om, hvor og hvordan du har lyst til at bo. Vil du bo alene eller sammen med andre? Hvor i landet vil du gerne bo? Hvor langt vil du maksimalt have til skole eller arbejde? Hvornår er det ideelt for dig at flytte hjemmefra? Hvilke vilkår vil du acceptere? Vil du eje eller leje?

Hvis du lejer, står du som regel ikke for den udvendige vedligeholdelse, og indvendigt er boligen typisk gjort i stand, inden du flytter ind. Det betyder dog, at du oftest forventes at gøre den i stand inden du fraflytter, men derudover er der næsten ingen vedligeholdelsesudgifter forbundet med boligen, da det ikke er dig, der ejer den. Ødelægger du derimod noget, er du naturligvis ansvarlig for at reparere det på egen regning.

Vær opmærksom på, at det kan tage lang tid at finde det rette sted, da der er mange om buddet. Det er derfor en god ide, at du starter boligjagten i god tid og bruger dit netværk. Det kan være en god ide, at du skriver dig op hos en række boligselskaber eller bruger online boligportaler samt Facebook som ressourcer.

Mange vælger at leje et værelse først

Én af mulighederne når du skal flytte, er, som sagt, at leje et værelse. Det kan eksempelvis være et værelse i en større lejlighed, der deles med andre unge, i et kollektiv eller på et kollegium. Der er derfor stor forskel på, hvor meget der deles med de andre beboere, og du bør derfor gøre op med dig selv, om du vil dele bad, køkken og opholdsstue med andre.

Udover de økonomiske fordele, der er i at dele udgifterne med andre, er der flere fordele ved at bo sammen med en eller flere roommates. I er flere til at klare de huslige pligter, dit depositum nedsættes betydeligt, da I deler ansvaret, og du får nye bekendtskaber. Hvis du ikke kender en, du kan flytte sammen med, kan du søge efter roommates på bl.a. Findroommate.dk.

Hvis du er på jagt efter et kollegieværelse, kan du skrive dig op gennem Centralindstillingsudvalget (CIU) eller Kollegiernes Kontor i København. Visse kollegier åbner dog også op for motiverede ansøgninger et par gange om året. Søger du derimod et værelse i et kollektiv eller i den delt lejlighed, skal du snakke med folk i dit netværk samt søge efter ledige værelser på nettet.

Hvis du vil bo til leje

Begrebet 'lejebolig' dækker over flere ting, og kan derfor være alt fra en fremlejet og tidsbegrænset lejlighed, til én du har råderet over på ubestemt tid. Uanset hvilken type lejebolig der er tale om, er de typisk ret svære at få fat i, hvorfor du bør overveje at skrive dig op hos en række almene boligselskaber i god tid.

Hvis du er så heldig at få fingrene i en lejelejlighed, er du i nogle tilfælde berettiget til boligstøtte. Boligstøtte er et månedligt beløb, der overføres til din konto hver måned, som et offentligt tilskud til din husleje. Du ansøger ved at udfylde et skema online, hvilket du kan gøre allerede inden du flytter ind på kommunens hjemmeside.

Når du overtager boligen, skal du udarbejde en liste over fejl og mangler senest 14 dage efter du er flyttet ind, som underskrives af både lejer og udlejer. På denne måde sikrer du dig, at få så meget af dit indskud tilbage som muligt, når du fraflytter lejligheden igen. Ligeså er det vigtigt, at du får en gældende lejekontrakt med krav og betingelser for lejeperioden. Denne skal læses grundigt igennem, og du bør især være opmærksom på følgende.

GENNEMGANG AF *din lejekontrakt*

§1 PARTERNE OG DET UDLEJEDE

Oplysninger om lejlighedstype, din nye adresse, størrelsen på boligen, udlejers samt lejers navn og andre relevante oplysninger. Det er vigtigt, at disse informationer er korrekte, hvorfor du anbefales at dobbelttjekke, at alt står, som det skal.

§2 BEGYNDELSE OG OPHØR

Her angives din opsigelsesvarsel, der typisk lyder på tre måneder. Datoen for, hvornår du overtager lejligheden samt en potentiel tidsbegrænsning angives desuden her. Vær derfor opmærksom på, hvornår du skal være ude af lejligheden igen.

§3 BETALING AF LEJE

Her finder du din husleje og kommende huslejestigninger. Hvis det i kontrakten er angivet, at der er faste huslejestigninger, må din udlejer både opkræve disse samt almindelige stigninger i form af skatter og afgifter. Det kan resultere i en høj husleje.

§4 DEPOSITUM / FORUDBETALING

Her finder du oplysninger om det beløb, der skal overføres før indflytning samt fristen for, hvornår dette skal betales. Typisk betaler du både depositum og forudbetalt husleje, der i alt kan løbe op i det, der maksimalt svarer til seks måneders husleje.

§5 VARME / VAND / EL / KØLING

Her kan du finde oplysninger om varme, vand, el og køling i lejligheden, samt hvem der er ansvarlig for at levere disse til lejemålet. Hvis der er angivet 'nej' ud fra punktet 'Udlejer leverer X til lejemålet', skal du kontakte din udlejer for at aftale, hvad I så gør.

§6 FÆLLESANTENNER / INTERNET

Nogle steder har foreningen arrangeret en billigere aftale med en given tv- og internetleverandør. Hvis der derimod ikke er angivet nogle fællesantennener eller lignende, skal du selv bestille tv-pakke og internetforbindelse fra en ekstern leverandør.

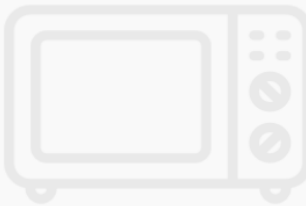
§7 STAND VED INDFLYTNING

Hvis der i kontrakten står, at lejligheden overtages nyistandsat, skal dette være sandt. Som lejer har du 14 dage, fra overtagelsen, til at gøre opmærksom på fejl og mangler skriftligt til din udlejer – så hæfter du ikke for dyre udbedringer, når du flytter igen.

§8 VEDLIGEHOLDELSE

Er det udlejer eller lejer der står for indvendig vedligeholdelse af lejemålet? Hvis det er lejer, der er ansvarlig for vedligeholdelse, kan det hurtigt blive en dyr fornøjelse, da eventuelle reparationer i så fald er på egen regning.

§9 INVENTAR

I kontrakten skal udlejer angive, hvilket inventar der følger med lejligheden. De elementer der ikke er sat kryds ved under dette punkt, er du selv ansvarlig for at skaffe. Du skal dog ligeledes tage dem med dig igen, når du flytter ud af lejligheden.

§10 HUSDYR / HUSORDEN / ØVRIGT

I denne paragraf finder du informationer om potentiel etablering af beboerrepræsentation, hvorvidt husdyr er tilladt eller ej samt eventuel husorden. En husorden skal vedlægges kontrakten, mens særlige regler om husdyr skal angives i §11.

§11 SÆRLIGE VILKÅR

Dette er en af de mest afgørende paragraffer i din lejekontrakt, og det er vigtigt at læse den grundigt igennem, inden du underskriver. Eksempler på særlige vilkår kan være specielle opsigelsesregler, regler for færden i fællesområder og lignende.

Vil du købe dit eget?

Hvis du har lavet en stor opsparing, eller hvis dine forældre har mulighed for at hjælpe dig, kan du overveje at købe en andels- eller ejerlejlighed i stedet for at leje. Det er typisk kun en god ide, hvis du regner med at blive boende det samme sted i en del år.

Hvis du køber en ejerbolig, får du en bolig, der helt og holdent er din, indtil du vælger at sælge den igen på et senere tidspunkt. Derfor skal du påregne udgifter til vedligeholdelse. Ved køb af hus står du for det hele, mens du ved køb af ejerlejlighed bliver del af en ejerforening, der i fællesskab vedligeholder bygningen.

Vælger du i stedet at købe en andelsbolig, så køber du dig i princippet ret til at bo i boligen ved at blive medlem af andelsboligforeningen. Din husleje bliver således den boligudgift, du betaler til foreningen, samt det du betaler af på dit andelsboliglån. Således har du ikke samme bestemmelsesret, og det er derfor vigtigt, at du undersøger foreningens økonomi og betingelser, inden du køber.

NÅR DU FLYTTER

Til selve flyttedagen

Det første du skal bruge, når du skal flytte, er flyttekasser. Det er nu engang både lettere at bruge flyttekasser end store sække, når du skal pakke dine ting ned, da de er nemme at håndtere og lettere kan stables. De er tit på tilbud, men måske kender du nogen, der kan låne dig et par stykker. Men hvor mange skal du bruge? Tommelfingerreglen siger, at det antal du skal bruge, er det halve antal kvadratmeter, du skal flytte fra.

Det kan være en stor fordel at pakke dine ting ned i henhold til, i hvilke rum de skal bruges i din nye bolig. Ting der kan gå i stykker, bør du pakke grundigt ind i papir, og eventuelt skrive på kassen at den indeholder skrøbelige elementer såsom glas eller kunstobjekter.

Inden dagen kommer, hvor du skal have flyttet disse mange flyttekasser, bør du overveje, om det er noget, du kan klare med venners hjælp. Hvis du kan låne en bil med et anhængertræk, kan du leje en trailer gratis gennem Freetrailer.dk, hvor der er plads til det meste. Du kan også betale dig fra det hele ved at hyre et flyttefirma. Sidstnævnte kan dog blive en dyr fornøjelse, og du bør sammenligne flere priser, før du vælger udbyder.

Hvem skal have min nye adresse?

Når du flytter, er det lovpligtigt at melde om flytning til det offentlige senest 5 dage efter flytningen, så det er vigtigt, at du husker at få det gjort. Det er heldigvis både nemt og hurtigt at gøre det online på borger.dk, hvor du bliver guidet igennem hele processen.

Når først du har meldt om flytning, får din bank, mobilselskab, energiselskab o. lign. automatisk besked om din nye adresse fra folkeregisteret. Du bør dog overveje at melde om flytning til Post Danmark, så du kan få videresendt post, og til SU hvis din nye adresse ændrer din SU sats.

Når du flytter, er det desuden vigtigt, at du tilmelder varme og el på din nye adresse. Dette gør du ved at afmåle læserne og indsende dem til den aktuelle udbyder og dernæst vælge, hvilken el- og varmeaftale du ønsker. Betalingen foregår typisk pr. kvartal og bliver opkrævet via girokort, der sendes hjem til dig.

Læge- og tandlægeskift

Det er ikke umuligt at beholde den samme læge, efter du flytter hjemmefra, men hvis du flytter langt væk, kan det blive nødvendigt. Vælger du at beholde en læge, der ligger mere end 15 km fra din nye adresse, kan du ikke opsøge

en anden læge tættere på i tilfælde af ikke-livstruende sygdomme, og du frasiger dig endvidere retten til hjemmebesøg.

Hvis du i stedet beslutter dig for at skifte læge, kan dette gøres både nemt og gratis, når du skal flytte. På kommunens borgerservice kan du se, hvilke læger der tager nye patienter ind i nærheden, og så kan du ellers frit vælge. Du kan ligeledes se listen og skifte læge på din kommune hjemmeside.

Når det kommer til skift af tandlæge, er reglerne noget anderledes. Dit tandlægevalg er ikke geografisk begrænset, og du kan derfor skifte tandlæge, som du vil. For hver gang du skifter, kan din nye tandlæge få fremsendt en kopi af din journal.

BLIV FORSIKRET

Indboforsikring

Mange unge vælger ikke at tegne en indboforsikring. Desværre kan dette blive en dyr beslutning, hvis du eksempelvis får indbrud, hvis der opstår brand, eller hvis du skader en andens ejendele. Sidstnævnte skyldes, at den ansvarsforsikring, der er en del af indboforsikringen, dækker, hvis du ødelægger noget i andres hjem eller ting, du har lånt.

Udover skader på andres ting, dækker en indboforsikring alt det, der ville falde ud, hvis du vendte dit hjem på hovedet. Man kan altså definere det som de materielle ejendele, du vil tage med dig, når du flytter igen. I nogle tilfælde er du fortsat dækket af dine forældres indboforsikring, hvis du er under 21 år og bor alene. Det kan derfor være en fordel at tjekke dine forældres forsikringsbetingelser, inden du tegner en indboforsikring selv.

HVAD DÆKKER *indboforsikringen?*

hvilken TYPER AF SKADER?

ANSVARSFORSIKRING

Hvis du skulle være så uheldig at skade andres ejendele, dækker indboforsikringens ansvarsforsikring disse skader. Eksempelvis går forsikringen ind og dækker, hvis du ødelægger lånte eller lejede ting.

EL-SKADER

Din indboforsikring vil typisk dække skader på dine el-apparater mod kortslutning eller overspænding. El-apparater kan eksempelvis være TV, hårde hvidevarer og telefoner.

INDBRUD & TYVERI

Indboforsikringen dækker i tilfælde af, at du bliver ramt af indbrud i dit hjem. Indboforsikringen dækker ligeledes, hvis du bliver bestjålet, eller hvis dine ejendele ødelægges uden for hjemmet.

BRANDSKADER / VANDSKADER / HÆRVÆRK

Hvis dine ejendele går tabt eller beskadiges grundet oversvømmelse eller brand i dit hjem, dækker indboforsikringen. Samtidig dækker forsikringen også hvis dine ejendele skulle udsættes for hærværk.

hvilke GENSTANDE DÆKKES?

De fleste forsikringsselskaber dækker dine genstande op i 'almindeligt privat indbo', 'særligt privat indbo', 'særlige private genstande' og 'penge'. For hver gruppe er der særlige regler. Læs derfor din forsikringspolice grundigt igennem.

ALMINDELIGT PRIVAT INDBO

Private ejendele og det der hører til husets normale udstyr

SÆRLIGT PRIVAT INDBO

Kunst, antikviteter, el-apparater, ure, pelse, skindtøj, vin, spiritus, ægte tæpper.

SÆRLIGE PRIVATE GENSTANDE

Samlinger og smykker af enhver art

Ulykkesforsikring

Hvis du pludseligt kommer til skade, er det rigtig ærgerligt ikke at have tegnet en ulykkesforsikring, da du i så fald ikke får dækket varige mén, genoptræning, tandskader mm. Med andre ord sørger en ulykkesforsikring for, at du får en erstatning, der kan give dig økonomisk pusterum, hvis du uheldigvis skulle blive invalid eller uarbejdsdygtig.

Størrelsen på din erstatning afhænger både af det beløb, du har forsikret dig for samt den type skade, der er tale om. I alle tilfælde, dækker ulykkesforsikringen dog kun de skader, der opstår pludseligt, eksempelvis i et biluheld. Længerevarende belastning betragtes således ikke som en skadesårsag.

Når du tegner en ulykkesforsikring, kan du vælge, om den skal dække dig hele tiden eller kun i fritiden. Sidstnævnte er en god mulighed, hvis du vurderer, at du kun har minimal risiko for ulykker på din arbejdsplads eller på din skole. Hos nogle forsikringselskaber er det desuden muligt at tegne en billigere ungdomsdækning, hvis du er under 26 år.

Øvrige forsikringer

Udover en indboforsikring og ulykkesforsikring, bør du overveje om din livsstil kræver, at du tegner andre typer af forsikringer. Dit behov kan sagtens være anderledes end dine venners, og det er derfor vigtigt, at du tager udgangspunkt i dit reelle forsikringsbehov, så dine forsikringer er tilpasset din livsstil.

Først og fremmest er der de forsikringer, der er lovpligtige, såfremt du ejer specifikke ting. Ejer du eksempelvis en bil, er det et lovkrav, at du som minimum tegner en bilforsikring med ansvarsdækning, mens du selv kan vælge om du vil opgradere til kaskodækning. Har du hund eller hest, er det ligeledes lovpligtigt, at du tegner en ansvarsforsikring hertil.

Udover de lovpligtige forsikringer kommer de forsikringer, der afhænger af din formodede risiko for, at du får stjålet eller beskadiget specifikke ting. Har du eksempelvis en meget dyr racercykel, kan du overveje en særskilt cykelforsikring som tillæg til din indboforsikring. Slutteligt vil vi anbefale, at du overvejer at tegne en rejseforsikring, hvis den ikke i forvejen er en del af din indboforsikring og hvis du ved, at du skal rejse indenfor det næste år.

GODE RÅD TIL DIG

Få styr på dine papirer og regninger

Der er mange dokumenter at holde styr på som udeboende. For at undgå et bjerg af papirer, og for bedre at kunne sortere i de papirer, du skal bruge, kan du med fordel tilmelde dig e-boks. Så bliver blandt andet lønsedler, forsikringspolicer, kontooversigter og hospitalsindkaldelser samlet ét sted, og du slipper for at tjekke postkassen så tit.

Dernæst er det en rigtig god ide, at du opretter en betalingserviceaftale fra din budgetkonto, så dine regninger bliver betalt automatisk hver måned. På denne måde risikerer du ikke at betale rykkergebyrer, fordi du ikke kan finde en given regning eller glemmer at få en regning betalt.

Nogle virksomheder tager høje gebyrer for disse betalingsaftaler, hvorfor du kan overveje at tilmelde dit kreditkort til automatisk betaling. Slutteligt er det en god ide at lave en samlet mappe, med alle de vigtige papirer, du ikke har på din e-boks, så du altid kan finde dem.

Pas på lån, kassekredit og skat

Pas på dyre forbrugslån og hold fingrene fra din kassekredit, når det gælder almindeligt forbrug. Det kan være fristende, men kan være yderst svært at komme ud af disse lån igen grundet høje renter. Det er i øvrigt rart at have lidt 'til gode', hvis dit køleskab eksempelvis går i stykker eller du knækker en tand.

Hvis det virkelig er nødvendigt at låne ekstra penge, kan du overveje om et studielån, er en billigere mulighed. Hvis du tager et SU-lån, bør du gøre dig grundige overvejelser om, hvor længe du reelt har brug for dette tilskud. Det kan tage mange år at betale et studielån tilbage, og renten er ikke så fordelagtig som den har været.

Hvis du har et studiejob ved siden af din SU, bør du desuden undersøge, hvor meget du må tjene uden at skulle tilbagebetale din SU. Ligeledes er det vigtigt, at du har styr på dine skattekort, så du ikke risikerer at skulle betale penge tilbage i skat. Typisk skal du bruge dit hovedskattekort, der hvor du tjener mest før skat.

10 gode råd

Slutteligt har vi samlet ti gode råd til livet som udeboende. Vi ønsker dig al mulig held og lykke med flytningen, og vi håber, at du fandt denne guide brugbar.

10 GODE RÅD TIL *livet som udeboende*

1

Lav en madplan

Hvis ikke indkøbene struktureres eller planlægges kan det nemlig blive en dyr fornøjelse, hvorfor vi anbefaler dig at lægge en ugentlig madplan med tilhørende indkøbsliste. Så undgår du både madspild og dyre impuls køb.

2

Sluk dine el-apparater

Der er mange penge at spare, hvis du slukker for dine apparater, når du ikke bruger dem, i stedet for at have dem på standby. Det kræver, at du slukker for stikkontakten, og ikke just på eksempelvis fjernbetjeningen til dit tv.

3

Spørg om studierabat

Hvis du er studerende, kan der være mange penge at spare med studierabatter. Mange restauranter, cafeer og butikker tilbyder rabat til studerende, selvom de ikke skilter med det. Vær derfor ikke bange for at spørge!

4

Overvej mobildata fremfor internet

Du kan med fordel overveje, om det er billigere for dig at udvide din datapakke på telefonen og bruge netdeling. Det kan være billigere i længden, og du kan spare oprettelsesgebyrerne for det trådløse internet.

5

Sælg det du ikke bruger

Det er en god ide, at du rydder ud i dine ting en gang imellem, for ting du ikke længere bruger. Disse ting kan du enten sælge på et loppemarked, eller på nettet. Så er der flere lommepenge til alt det sjove i budgettet.

6

Køb studiebøgerne brugt

Hvis du er studerende, kan du ende med at bruge formuer på skolebøger under din uddannelse. Vi anbefaler derfor, at du undersøger muligheden for brugte bøger, da der typisk kun er få ændringer mellem de forskellige oplæg.

7

Meld dig ind i sygeforsikring Danmark

Ved at melde dig ind i Danmark, får du tilskud til tandlægebesøg, vaccinationer, briller og meget mere. Den grundlæggende dækning koster kun 325 kr/kvartal, og medlemskabet er derfor hurtigt tjent hjem, hvis du gør brug af dine muligheder.

8

Medielicens for par

Hvis du er flyttet sammen med din kæreste, behøver kun én af jer at betale medielicens, da denne i så fald dækker jer begge. Du kan nemt frameld dig DRs medielicens på deres egen hjemmeside, hvis du ikke er licenspligtig.

8

Medielicens for par

Hvis du er flyttet sammen med din kæreste, behøver kun én af jer at betale medielicens, da denne i så fald dækker jer begge. Du kan nemt fremeld dig DRs medielicens på deres egen hjemmeside, hvis du ikke er licenspligtig.

9

Hav et sæt ekstranøgler klar

Når du overtager en ny bolig, får du typisk udleveret mere end ét sæt nøgler. De nøgler du ikke selv skal bruge, bør du placere strategisk hos venner eller familie i tilfælde af, at du låser dig ude eller mister dine nøgler.

10

Meld dig ind i en fagforening

Uanset om du er studerende eller du arbejder, er det en god ide at melde sig ind i en relevant fagforening. Ikke nok med at du kan få rådgivning om job og studie, kan du opnå store rabatter på blandt andet dine forsikringer.

